1 Kor 2, 6 - 16

Bratři a sestry, začíná nám školní rok, doba cíleného růstu v moudrosti, tak jsem si řekl, že se můžeme podívat na tu moudrost, která nám jako věřícím byla dána, a která nás odlišuje od všech ostatních, kdo bloudí sem a tam jako vlny ve větru.

V dnešním textu vidíme jasnou charakteristiku moudrosti Boží. Podívejme se, co moudrost křesťanů charakterizuje, jak vypadá moudrost, které se pořádně učíme jen my, kdo jsme dospělí ve víře, a v čem je takovéto poznání « jiné », než cokoliv co nabízí svět:

1. **v 7. ...*moudrost Boží, skrytá v tajemství, kterou od věčnosti určil Bůh pro naše oslavení. 8. Tu moudrost nikdo z vládců tohoto věku nepoznal » jinak by se nestavěli proti Bohu. 9. « Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysl nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují. »***
O této moudrosti mluvíme, je to moudrost tajemná, není jen tak proniknutelná, a jen Bůh nám ji může sdělit - a milostivě tak udělal, a přoč??? - všimněme si - « těm, kdo jej milují » a « pro naše oslavení »!!! Je to tedy tajemství, které nás odděluje od těch, kteří jej neznají. Tajemství jehož zdrojem je naše láska k Bohu a cílem sláva, pro kterou byl určen každý z nás, kdo vidíme věci správně, z Božího hlediska. Takové poznání Božích věcí nás činí neproniknutelným tajemstvím pro druhé lidi, kteří prostě nemají jak pobrat, o co nám jde.

2. Jak nám to Bůh zjevil? - 10 nn. Skrze Ducha, protože Duch zkoumá všechno, i hlubiny Boží. Jen Duch ví, co je v Bohu, a my jej máme a víme to též, protože se v Duchu můžeme dívat do Boží hlubiny, jako nikdo jiný, stejně jako se nikdo nemá jak podívat dovnitř nás samotných. Nikdo nepoznal, co je v Bohu, než Duch Boží, a my tohoto Ducha máme!!! Ne Ducha světa, ale Ducha, který je z Boha, abychom poznali, co nám Bůh daroval. Abychom věděli, jak moc obdaření, a jak bohatí jsme, na rozdíl od těch, kteří Ducha nemají a nemají šajn, o co Bohu jde. Kolik takových je? A kolik jich je mezi námi!

3. Pavel dokonce říká, že když mluvíme o této tajemné moudrosti tak neproniknutelné pro duchovně nedozrálé lidi, mluvíme jazykem, jež je vykládán slovy Ducha, nikoliv slovy přirozenými. Nemyslím, že zde jde nutně o nějaké andělské jazyky, ale o to, že když mluvíte slovy Ducha, když mluvíte Božím dialektem a necháváte jej promlouvat vyšší moudrostí zralých křesťanů, tak vám prostře druzí lidé nebudou rozumět. Možná je to

dokonce vcelku hmatatelný důkaz, že mluvíte po božsku, když jste kamenem úrazu pro ty kolem vás, kteří Ducha nemají a Boží tajemství je jim ve skutečnosti cizí.

4. Protože přirozený člověk nemůže pochopit věci Ducha, ty jsou mu bláznovstvím a posuzuje je jen Duch. Teda jen stejně duchovní lidi, jako jsou zralí křesťané, poberou to, co ve své zralosti říkáme. Nikdo jiný nás pak nemá jak posoudit. «*Člověk obdařen Duchem je schopen posoudit všecko, ale sám nemůže být správně Duchem nikdy posouzen. Vždyť kdo poznal mysl Pánovu a kdo ho bude poučovat ?* Ptá se Pavel. *A jsme to my, kdo má mysl Pánovu*.

Můžeme proto shrnout, že neduchovní a duchovně nezralí lidi nechápou, nerozumí o co nám běží, nerozlišují, že mluvíme Boží moudrostí a naprázdno nás posuzují a pokouší se nás poučovat. Když tohle s druhými zažíváme, můžeme si být jistí, že jsme zralí v Kristu, že víme o čem mluvíme, a že Bůh jedná v nás, skrze nás a je na naší straně.

Tak povzbudivá slova pronáší Pavel na adresu Korintských křesťanů, svých sester a bratří, říká « takhle to máme ». A pak Pavel pokračuje:

Kapitola 3: *Já jsem k vám však, bratří, nemohl mluvit jako k těm, kteří mají Ducha, nýbrž jako k těm, kteří myslí po lidsku, jako k nedospělým v Kristu. Mlékem jsem vás živil, pokrm jsem vám jíst nedával, protože jste jej nemohli snést - ani teď jej nemůžete snést, protože dosud patříte světu*.

Co se tady stalo??? Je to jako když stoupáte v horkovzdušném balónu k oblakům, nadchýnáte se svým nadhledem, svojí výškou a rozhledem a svobodou, a pak se najednou probudíte, jste počůraní a uvědomíte si, že je vám 6 let.

Novozákonník Richard Hays tento Pavlův manévr na pseudopředuchovnělé Korinťany komentuje takto: *Pavel bere problematický jazyk korintských nadšenců, a shazuje jejich vychulubování se, když mluví o skrytém poznání, které je odhaleno jen těm, kdo opravdu chtějí slyšet. A tato moudrost, o které pavel mluví, není moudrostí nějaké elity, není to ve skutečnosti neni nic jiného, než moudrost kříže!*

Moudrost korintských, kteří mají dojem, že jsou speciální třídou křesťanů, lidmi, které nikdo neposoudí a kterým žádní duchovní zakrnělci neporozumí, je odhalena jako dětinské chvástání ve světle Kristova kříže. Pavel první čtenou pasáž nejspíše poskládal z nadnesených frází, které bylo často slýchat v rozhovorech korintských křesťanů. Pavel

tyto lidi znal velmi osobně a viděl, co se tam děje. V korintu strávil poměrně dlouhou dobu, a tito křesťané byli jeho duchovními dětmi.

A Pavel, jejich duchovní otec a autorita, v této trpké epištole korinťanům, kteří si zakládají na jakési duchovní moudrosti a tajném poznání, říká, že co se jeho týče, je rozhodnut zakládat si ne na tom jak moudře zní anbo jak hluboké zkušenosti má, ale na jediné křesťanské míře, navždy platné pro všechny - na moudrosti kříže.

Pavel byl velmi dobrý v rétorice. Používal ji však k hlubšímu proniknutí do reality a pravdy situace korintských. Proto nejdříve na začátku epištoly děkuje Bohu za moudrost, které se jim dostává i za bohatství jejich poznání. V tom není problém, a ví, že na to korinťané zaberou. Pak však začne mluvit o nepohodlném bláznovství které na sebe v Kristu rád přijal, a o tom, že Boží tajemství s nadnesenými slovy, přesvědčivou rétorikou a vnější sílou a impozantností nemají nic společného. « *Ani já, bratří, když jsem k vám přišel, nepřišel jsem hlásat Boží tajemství nadnesenými slovy nebo moudrostí. Rozhodl jsem se totiž, že mezi vámi budu znát nic, než Ježíše Krista.* Píše v 2, 1-2. A to ne kdejakého Krista, ani triumfálního Krista konce věků, ale *krista ukřižovaného. » « Přišel jsem k vám sláb, s velkou bázní a chvěním, má řeč a mé kázání se neopíraly o vemlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží. »* Moc Boží se ukazuje, když se lidé přestanou hrát na něco víc.

Takto Pavel uvádí zmizmiňovaný text, ve kterém Korintské zláká jejich vlastní představou, že jsou extra duchovní kastou nadkřesťanů, aby jimi pak ve třetí kapitole hrubě zatřásl a oznámil jim, že blouzní.
Čím se projevovala dětinskost Korintských? Téma, ke které se Pavel vrací stále dokola je zřetelné. Jejich diagnózu jim oznamuje hned pro studené sprše, kterou jim uštědřil. - 3,3: *Odkud je mezi vámi závist a svár, ne-li z toho, že patříte světu a žijete jako ostatní lidé? Jeden se hlásí k tomu, druhý k tomu, k Pavlovi, k Appolovi, atd.* A na kříž jste zapomněli, korinťané!
Chybí vám pravá duchovní moudrost. Ta křížová. Ta, ve které se vystavíte tomu, že bude vidět vaše slabost, kde bude vidět vaše chvění, vaše složité hledání slov, protože vám půjde o pravdu víc, než o dojem, který uděláte na druhé anebo který budete chtít vytvořit sami v sobě.
Myslíte po lidsku, jste tělesní - *sarkinos* - vypadá to mezi vámi, jako kdekoliv jinde, kde o mysli Kristově ani neslyšeli. Podle toho se pozná, že jste mimo. Pavel nepopírá, že by korinťané měli nějakou formu moudrosti, zvláštního poznání a výmluvnosti. Jinde v epištole vidíme, že nepopírá ani mnohé nadpřirozené projevy, které Korinťani znali a

prožívali. Ale moudrost kříže, kristovo smýšlení, zralost zakotvená v podobnosti Ježíši, ta jim chyběla.

Na jiném místě Pavel mluví o tom, jak vypadá Kristova mysl, kterou se měří pravá duchovnost. - Fil 2, 6 - 11. Pokud chcete být povýšeni Bohem, smýšlení kříže, vyprázdnění sebe pro druhé, ovoce ducha, nejenom jeho dary - toho se držte a k tomu se vracejte, bratři a sestry, říká Pavel.
Chtěli bychom Boha, který lidi ovládá, který lidi zastrašuje a tak je srovnává do latě, který lidem umožňuje vyvýšit se nad druhé. Chtěli bychom Boha, který uspokojí naše tělesné touhy po viditelném materiálním anebo aspoň společenském, církevním anebo duchovním úspěchu. Boha, který kříž použije jen na to, aby nám dal sílu povznést se nad druhé i nad tíhu života, a pak už nám kříž připomínat nebude. Bonhoeffer, Boží muž, který byl pověšen na Hitlerův příkad tady nedaleko v říká: *« Pokud si máme říct sami, kde bude Bůh, vždy si najdeme Boha, který bude odpovídat nám a bude nám příjemný… Ale pokud dovolíme Bohu, aby řekl, kde bude… ukáže se nám na Kristově kříži. »*

Přátelé, Bůh nám nenabízí duchovnost a moudrost vzájemné soutěže a předhánění se ani spiritualitu zakotvenou v tom, kdo je výš a kdo vlastní víc přesných faktů o duchovním životě, kdo má nadřazený výklad té-které problematiky anebo kdo má víc načteno a namodleno. Nenabízí nám duchovnost dosahování něčeho, ale duchovnost přijímání milosti a dávání lásky. To není nějaká sentimentalita. To je o tom, že jsme povolaní žít ovoce ducha v praxi.
Církev žije svoje vztahy často, jako by pána Boha nebylo. Mluvíme o duchovních věcech, jsme písmáci a teoretici křesťanské etiky, mluvíme o tom, co se má a nemá, a to vše až příliš často způsobem, jakoby Pána Boha nebylo a jakoby Kristus byl předseda nějakého politického hnutí, spíš než Bůh, který je tak pokorný a láskyplný, že se klidně nechá svléct do naha, zbičovat, poplivat a pověsit na kříž, než aby nás přenechal na pospas našim fantaziím o tom, že máme věci pod kontrolou.

Ale my jsme už na kříž navyklí. Vyblednul nám. Je pro nás pěkným symbolem. Dobře se nosí na krku a vypadá pěkně na Bibli a dokonce i v naší představě. V Pavlově době to ale bylo naprosté tabu. Mučení na kříži bylo tak opovrženíhodné, že se o něm ve slušné společnosti ani nemluvilo. Pro cnostného, vychovaného člena společnosti, nebylo vůbec na místě něco takového zmínit konkrétně. Římští občané se s křížem nepotkali, ani když šli na smrt. Ani při rozsudku smrti nebyl kříž pro slušného člověka vhodný. Týkal se vyvrženců, cizáků, póvlu, spodiny, bezďáků, feťáků a zvrhlíků té doby. Do toho se snížil Bůh, a k tomu se Pavel přiznává a hrdě hlásí, když mluví o moudrosti kříže. Je to moudrost něčeho slabého a obludného. Tak nízko si musí člověk šáhnout, aby objevil a

potkal skutečnou moudrost. Uráží nás to? Sám Bůh - náš Bůh - se neštítil jít tak nízko, protože jinde by nás nedohledal.

K tomu se Pavel vrací, a tato myšlenka tvoří podtext toho, o čem Pavel píše. Moudrost - genialita společenství Božích dětí a našeho společenství s Bohem je založena na kvalitním uvědomování si toho, že nás nespojuje to, koho názory jsou nám bližší, co si myslíme anebo nemyslíme o uprchlících, homosexuálech anebo duchovních darech, ale to, jak dobře si uvědomujeme, že je milost, že můžeme v slabosti a chvění, které patří k realistickému mluvení o Božím jednání v našich životech, objevovat lásku k druhému člověku. Bůh je totiž víc, než co jiného, láska - a láska je v této epištole popsaná takto: 13, 4 - 7.

Nechci dnes vyznít jako nějaký hippík, který říká, ať se hlavně tolerujeme a usmíváme a vše bude fajn. Bůh není žádný blouznivý optimista. Nevolá nás k tomu, abychom přehlíželi rozdílnosti našich názorů, zkušeností s Bohem, výkladů písma anebo aktuálních společenských problémů. Bohu nic není jedno. Moudrost kříže nás ale nikdy nepovede k nenávisti, vzteklým rozkolům anebo apatie kolem těchto věcí ani ke konfliktům vedeným mimo lásku k druhému člověku. Ježíš nám nedovolí vidět na druhém člověku jenom ten-který názor anebo nějakou podivnost. Rozdělování na základě poznání, názorů anebo zážitků předpokládá nadcenění jedné stránky člověka - u druhého i u sebe. Nevidíme pak bratra, sestru nebo bližního, ale ztělesnění neduchovního anebo hloupého smýšlení, nevidíme člověka, ale pouze ďábla, který přes něj podle nás promlouvá. Pokud však vezmu druhého i sebe v celku, ve vší naší zranitelnost, otázkách, nejistotách a touhách, pokušeních, pádech, v zlomené lidskosti, kterou si Bůh zamiloval Křížem, nezůstává nám než: buď vědomá lež, že jsme lepší, než druzí, anebo anebo milost a láska, nechť už je naše společenství s druhými lidmi jakkoliv velkou výzvou. Bůh nám druhé lidi v Kristu představuje vždy jako ty, za které pokládá život. Jako ty, které na smrt miluje, a za kterými stojí, stejně jako stojí za každým z nás. K takovéuto společenství nás dnes tady v Chebu i v BJB i v našich rodinách i ve vztahu k našim nevěřícím bližním zve Boží moudrost, ta tajemná, pouze Božím duchem sdělitelná, lidskému myšlení neproniknutelná a pouze Bohem měřitelná moudrost shůry, ve které je skryta všechna Boží moc a zaslíbení věčné slávy.